

TJEKLISTE TIL UDVÆLGELSE AF OMRÅDER TIL UDPLANTNING AF ÅLEGRÆS

NÅR MAN SKAL UDPLANTE ÅLEGRÆS, ER DET VIGTIGT, MAN FINDER EN VELEGNET LOKALITET, SÅ PLANTERNE FÅR SÅ GODE CHANCER FOR AT OVERLEVE SOM MULIGT. I DENNE TJEKLISTE VIL VI GENNEMGÅ DE VÆSENTLIGSTE FAKTORER, DU SKAL FORHOLDE SIG TIL, SÅ DU KAN UDVÆLGE DEN BEDST MULIGE LOKALITET.

INDLEDNING

Ålegræs er en ret sart plante, og der er mange forhold, der kan påvirke succesen af en udplantning. Det er derfor vigtigt at lave en vurdering af de fysiske og biologiske forhold på lokaliteten med henblik på at sikre, at stedet er velegnet til udplantning af ålegræs. Det er i øvrigt også et formelt krav, når man skal ansøge Kystdirektoratet om lov til at udplante.

Center for Marin Naturgenopretning har lavet en rigtig god og dybdegående guide til, hvad man skal undersøge, inden man går i gang med udplantninger af ålegræs på stor-skala. Guiden er meget detaljeret og kommer vidt omkring i forhold til de fysiske og biologiske faktorer, man skal undersøge, inden man vælger en lokalitet til udplantning af ålegræs. Den findes her: https://marinnatur.dk/media/72379/aalegraes_udpegnings_guideline_maj_2023_final.pdf

Nederst i dokumentet fra Center fra Marin Naturgenopretning findes der også en model, som udpeger områder med henholdsvis begrænset, godt og optimalt potentiale for udplantning af ålegræs. Det kan give en god idé om, hvor du skal prioritere din indsats.

Ud over de fysiske og biologiske faktorer er der også en række andre faktorer, der er vigtige at overveje i forbindelse med udvælgelsen af et egnet område til udplantning af ålegræs. Disse faktorer er beskrevet i lidt flere detaljer i anden del af dette dokument, og der er også linket til de steder, hvor du kan finde information om netop dit område.

DISSE FAKTORER SKAL INDTÆNKES, NÅR MAN SKAL VÆLGE EN LOKALITET TIL UD-PLANTNING AF ÅLEGRÆS:

FYSISKE OG BIOLOGISKE FAKTORER:

Denne lister fremhæver nogle af de vigtigste fysiske og biologiske faktorer. Faktorerne er taget direkte fra Center for Marin Naturgenopretnings kompetente arbejde, og i guiden kan du læse en beskrivelse af de forskellige faktorer, og hvordan du undersøger deres påvirkning af din lokalitet.

Faktorer:	Beskrivelse:
Bølger og strøm	Kraftige bølger og strøm risikerer at rive ålegræsset op med rødderne.
Bundforhold	Ålegræs trives bedst på sandbund.
Lysforhold	Ålegræs kræver klart vand og meget lys.
Iltforhold	Dårlige iltforhold hæmmer ålegræssets vækst.
Makroalger/tang	Tang kan skygge for ålegræsset, så det ikke får lys nok, og blæretang skaber fysisk stress, når sten med fasthæftet blæretang transporteres ind i bedet af strøm og bølger.
Dyreliv	Krabber og sandorme kan begrænse ålegræssets vækst. Tætte muslingebanker er heller ikke velegnede til ålegræsudplantning.

ANDRE FAKTORER MED BETYDNING FOR UDVÆLGELSEN AF OMRÅDER TIL ÅLEGRÆSUDPLANTNING:

Herunder lister vi, i lidt flere detaljer, nogle af de faktorer, du ud over de fysiske og biologiske forhold også skal overveje i udvælgelsen af dit ålegræsområde. Hvor det er relevant, har vi linket til de steder, hvor du kan finde information om netop dit område.

Tilstedeværelse af ålegræs på lokaliteten

Det er altid et godt tegn, hvis der allerede er bare en sparsom forekomst af ålegræs på en lokalitet. For at styrke de eksisterende ålegræsbede, kan man faktisk udplante i eller nær dem, hvis ålegræsset står spredt.

Kabler og rørledninger

Man skal have styr på, om der er menneskabte elementer i bunden. Det kan fx være kabler og rørledninger. Hvis det er tilfældet, skal man ikke udplante ålegræs oven på dem, for der vil være en risiko for, at de skal graves op eller repareres – og så kan udplantningen være spildt. Mange kabel- og rørledninger kan findes på Skippo, som er et gratis søkort: <https://webapp-dk.skippo.io/#map=13.03/56.19273/10.27133>.

Afstand til andre anlæg

Hold god afstand til broer og fortøjningsanlæg. Dels kan ålegræsset være til gene for brugen af anlæggene, og dels er der en risiko for, at trafikken ved anlæggene kan begrænse ålegræssets mulighed for at etablere sig.

Historisk data

Det er god idé at tjekke, hvor der tidligere har været ålegræs. Det indikerer, at lokaliteten kan være velegnet, ligesom det øger muligheden for at få en tilladelse til udplantning, hvis historiske data viser, at der har været masser af ålegræs før. Kig i Aarhus Universitets rapporter eller MiljøGIS. <https://www2.dmu.dk/pub/fr755.pdf>.

Fortidsminder

Ålegræs er med til at beskytte mod erosion, hvilket ligeledes vil bidrage til beskyttelsen af evt. fortidsminder i et område. Projekter må dog ikke placeres i marinarkæologiske områder uden samtykke fra Slots og Kulturstyrelsen og skal holde en afstand på 200 meter til fortidsminder. Så det kan være en fordel at undersøge, om der er mange fortidsminder på den lokalitet, man har udset sig. Dette kan man gøre på fund og fortidsminder: <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/>.

NOVANA-stationer

Der findes en række lokaliteter ude i havet, som staten holder øje med for at følge miljøtilstanden. Vi må ikke påvirke dyre- eller plantelivet der, så hold mindst 500 meters

afstand til de såkaldte NOVANA-stationer. De kan findes her: <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=novana2017-21>.

Natura 2000-områder

Det kan være besværligt at få tilladelse til at udplante i et Natura 2000-område, fordi der i givet fald måske skal laves en såkaldt konsekvensvurdering. Det er en kompleks opgave, som frivillige ikke kan løfte. Du bør derfor som udgangspunkt undlade at søge i et Natura 2000-område. Du kan finde Natura 2000-områderne på miljøstyrelsens hjemmeside: <https://mst.dk/erhverv/rig-natur/naturindsatser/natura-2000>.

Sejlads og sejladsikkerhed

Projektet må ikke genere sejladsen. Undgå derfor områder med anlagte sejlruiter og meget sejlads. Da ruterne ofte ligger ude over dybt vand, hvor det ikke er relevant at udplante ålegræs, er dette punkt ikke så vigtigt – men vær alligevel opmærksom på problemstillingen.

Hvor planterne høstes

En forudsætning for at kunne udplante er, at der findes sunde bede i samme område, som man kan høste ålegræsset fra. For ikke at ødelægge moderbedet, så skal man høste midt i bedet og maksimalt høste 5-10 % af det samlede bed. Læs mere i Praktisk guideline til ålegræsudplantning, Center for Marin Naturgenopretning, 2024.

Generelle råd

Til sidst nogle mere generelle råd.

Følg dine udplantninger for at se, om de er lykkedes. Man kan fx tælle antallet af planter på et veldefineret areal og så følge udviklingen hen over årene. Hvis der er en tilvækst af planter over tid, giver det en indikation af at området er velegnet.

Søg rådgivning fra myndigheder og miljøstyrelsen ved tvivlsspørgsmål, og du skal selvfølgelig respektere alle de krav, som stilles i den tilladelse, du har fået til at udplante.